

EVANGELIKUS ÓRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszko István lelkészhez Rákoskeresztúrra (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

NOSZKO ISTVÁN

rákoskeresztúri lelkész.

FŐMUNKATÁRSÁK:

SCHOLTZ ÖDÖN JAHN JAKAB BLATNICZKY PÁL

ágytáji esperes-lelkész Kiskéri lelkész. cinkotai lelkész.

DUSZIK LAJOS

szatmári lelkész.

GÖMÖRY JÁNOS

eperjesi főgym. igazgató

Megjelenik hetenként egy íven

A lap ára:

Egész évre 14 K

Félévre 7 K

Egyes szám ára 40 f

Hirdetések és pályázatok ára:

Egész oldal 40 K

Alkalmazó hirdetésre egyeztetés szükséges.

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: 110, szóval: Egyszázfiz. — szikla. — **Evangelikus jelvény.** Egy lelkész. — **Hol az osztó igazság?** Zathureczky László. — **Irodalom.** — **TÁRCA. Virágvasárnap.** Biró László. — **Nyílt kérelem.** Noszko István. — **Belélet.** — **Pályázatok és hirdetések.**

110, szóval: Egyszázfiz.

A számok beszélnek; szavukban vád, intelem, óvás vagy jajkiáltás van.

E szám a mi egyházunk útjára fény sugarakat hint. Ott ragyognak e számjegyek előrevetítve a mi fejlődési utunkra boruló fehér ködön szivárványosan, nagy biztatással.

Százfiz *leánydiákunk* volt a mi gimnáziumainkban az 1914–15. évben. A tanügyi bizottsági jelentés szerint semmi zavaró momentum nem idéződött fel ez ujítás nyomán gimnáziumi tanuló ifjúságunk magaviseletében; sőt, hogy a kormányközegek aggodalmait eloszlassa, „a *leánymagántanulók rendes óralátogatásának* a tanulmányi és fegyelmi rendre vonatkozó hatását feltüntető jelentéseit . . . a kormányhoz terjesztette“ a tanügyi bizottság. (Jellemző adat, hogy a legtöbb — 28 — leánygimnazista Nyíregyházán volt; adassék érte elismerés, dicséret ezen gimnáziumunk lendületes szellemű vezetőségének.)

Ez a szerep a mi egyházunk igazi szerepe. Az aggodalmaskodó, a minden korszerű ujítástól, kivált a *középiskolai reformtól* érthetetlenül (?) vonakodó tanügyi kormány elé tárjunk mi biztató mintát. Soha és sehol nem nyílt alkalom autonomiánk gyakorlati érvényesítésére oly fölényesen a kormánnyal szemben, mint e téren. Ma oda állunk elébe és e

számmal kiáltjuk: ime, mi megértettük időnket, a mi iskoláink kifárt kapuin szabad bemenetele van a komoly feminista, vagy ami azzal egyet jelent, az igazán szabadelvű, tehát: evangeliumi gondolatoknak. E gondolatokat megtudjuk érteni. A férfi és nő közötti különbségtevés ellen protestáló evangéliumi elv (I. Kor. lev.), mely a nőt kiemelte az e ponton sötét klasszikus korbéli elnyomott, rab-szolgaszerű helyzetéből ma, amikor a fegyverrel kiirtott, kibukott, elnyomított férfimunkaerők helyére a nőket vezényeli be a kenyérrel kényszerítő Munka, komoly órhelyeire, rajvonalaiba, — ez az elv gyakorlati jelentőségre emelkedett. Jönni fognak a diákleányok s letelepednek a megritkult soru főiskolapadokon. A rosszul értelmezett prűdéria bajtársias fiszteletté komolyul és nemes, buzdító hatásokkal teli mérközéssé, egymással egy vonalon haladni akarássá, vetély-nem: versenytársi szép erőfeszítéssé izmosul.

Ma a nőt oda állította a háboru az elcsendesült műhelyek munkaasztalaihoz, a nő kezének ma keményebbek az izmai, mert a kalapácsot kell emelnie. A tudomány, művészet, irodalom előkészítő, gyakorló terein, a gimnáziumok porondján ime az első csapat emberül megállotta helyét,

Nem elévülhetlen és elvitathatlan érdeme-é egyházunknak, hogy önmagához,

ősi vezérszelleméhez híven a nőnek polgárjogot adott középiskoláinkban is s nem hatalmas, leonthatlan bizonyosság-é, hogy egyházunknak eleven érzéke van, az idő szellemáradatainak felfogására, a változó, fejlődő kulturigények meghallgatására?

De ez csak egyik lépése annak a széles esapatmozdulatnak, melyet egyházunk most hajt végre. Amit oly régen sürgettek, sürgettünk és sürgetünk: nőhittestvéreink közelebb hozását egyházunkhoz *nemesak mint üdvintézményhez, hanem mint jogi szervezethez*, sőt mint munkásokat foglalkoztató, kenyeret adó szociális tényezőhöz, most a háboru holnapján meg kell valósítanunk.

Már is mozdulatokat figyelünk meg. A bányai kerület szarvasi tanítóképzőjét tanítónőképzővé szervezi át, a dunántuli kerület Sopronban *tanítónőképzőt* létesít, a Zsinat előtt indítvány fekszik, a *nőhittestvéreknek* az egyházi jogi életben leendő teljes jogusítása tárgyában. Mindezek jelentik, hogy egyházunk belső szociális reform előtt áll.

Ki tudja: nem innen fog-e kibontakozni a mi áhitott, imádkozott, megálmódott gyarapodásunk, dicsőségünk és nagyságunk? Nem a női léleknek teljesebb hozzájárása, a női lélek érdekeinek figyelemben részesítése szolgál-e új hatalmas erőforrásul egyházunk számára?

Ne féljünk a reformoktól mi, akik a reformáció népe vagyunk. Nekünk nem szabad sem jobbra, sem balra néznünk, csak előre és felfelé. A företlen utaktól Luther szellemi örököseinek nem szabad riadozniuk. Mi csak az utfőrésben izmosodhatunk meg. Ez a mi sorsunk. Kényelmes, jól szituált, duskáló anyagi létet éljen más egyház, nekünk nem szabad azon elkeserednünk. Próféták rongyoskodnak. Utunk a sas utja: magasságok felé. Elemünk a harc. Dicsőségünk a vérezés és verejtékezés. . . .

Száztíz leánydiákok. . . . Legyetek áldva, áldással köszöntve. Jöjjetek: vele-

tek új levegő árú a mi nagy dicsőségű iskoláinkba. Jöjjetek s leiketeket ihlesse meg a világosság és szabadság. Azután menjetek. Menjetek ti fehér galambok a sasok útjára saserővel és sas-viharbírással.

Noé galambja olajfalevelet hozott; ti hozzátok el egyházunk nemes fejére a babért. . . .

— szikla —

Evangelikus jelvény.

A háboru elején itt-ott olvashattunk az amulettekről, Szűz Máriás gyűrűkről, nyakékekről, képekről. Nem szándékunk ez alkalommal valami-féle támadást intézni ezek ellen. Feltűnt azonban nekünk akkor, hogy evangelikus katonáink is viselték, meg a reformátusok is panaszkodtak erről. Kétségtelen sok téves hitet oltottak be ezek a dolgok katonáink lelkébe, akik pedig nem hittek benne, azok is leginkább megőrizték. Lelkipásztori látogatásaim alkalmával magam is láttam tiszta evangelikus családban az evangelikus imakönyvben mindenféle katolikus szentképeket, amiket a prágai kórházban egy uri nő osztogatott a sebesült magyar katonáknak. Imádság is volt rajta. Olyan mint a többi katolikus szentképen. A család mentegetődzött, de azért a világért se dobták ki az evangelikus imakönyvből. Emlék az, amely megmarad, és talán az unokák is megőrzik, mint a világháboru egyik emlékét.

Más alkalommal egy vallásos estén érintetem az amulettek dolgát, meg a hozzájuk fűződő reménységeket. Összenéztek itt is, ott is. Láttam az arcukról, hogy ők láttak a férj, vagy fiu nyakában ilyen szűz Máriás amulettet. Osztogatták azt nekik kedvesen mosolygó hölgyek és bizonyára erősítették is, hogy ezek képesek a gránát és golyó irányát megváltoztatni, és megvédik, aki hisz bennük.

Sajnálatosnak tartom, hogy protestáns katonáink jórészét meg lehetett az illyesfélével *egyedül Istenbe vetett bizodalmaiban* tántorítani, de sokban meg is tudom őket érteni. A protestáns hit és világfelfogás megértéséhez sok intelligencia és józan, helyes eszjárás szükséges. Ezzel nem rendelkezik mindenki, sőt a művelt emberek sem. Meg magunkat is tudom hibáztatni. Bármily különösnek tűnjék is, mégis leirom, amit gondolok: *szenvedélyes protestáns meggyőződésüekké kell nevelni hűveinket*. Különösen nekünk evangelikusoknak kellene ezt figyelemben vennünk. Eszembe jut egyik theologiai tanárom

mondása. Az evangélikus önértet nevelését hangoztattam. Helyeselte állításaimat. „Bizony szükség van — mondta — az evangélikus önértet felköltésére és ápolására. Az a katolikus ember tudja, hogy ő katolikus, a református a mellét veri és büszke arra, hogy kálvinista, az evangélikus félreáll és úgy mondja, „én meg talán lutheránus vagyok.“ Az engedékenységekben, a mások meggyőződésének a mi rovásunkra való érvényesülni hagyásában tulságba mentünk. Ez így nem helyes. A magunk felfogása az első és csak azután gondoljunk a másokéra. Ezt az önzést hitbéli meggyőződésünk érdekében szükségesnek vélem és ápolását, fejlesztését szükségesnek tartom. És erre való nevelési eszközül elfogadom még — az amuletteket is, de evangélikus tartalmat adok neki.

Szépnek, jónak és szükségesnek tartjuk az evangéliumi szellemű képeket. Pártolói vagyunk a keresztyén művészetnek. Én és velem együtt sokan pártolói vagyunk az evangéliumi jelvénynek is, amennyiben az elősegíti a hitet, a keresztyén hitet, de nem foglalja el annak a helyét.

Az elmúlt napokban láttam is ilyenféle jelvényt. Megszokott elypszi alak, rajta a tövisszorosított Krisztusfő, föléje írva „Eccc homo“, a másik oldalán pedig: „Ne félj, csak higgy!“

Evangélikus leányok — a komolyabban vallásosak — szívesen viselnének valamilyen vallásos jellegű nyakéket. Nem volt nekünk, kaptak szüz Máriás kis dolgot. Viselték. Ha a papjukkal találkoztak a bluz mögé rejtették. A vallásórán én is jártam így. Ha kell nekik, ha szívesen veszik, adjunk nekik evangélikus szellemű alakban, azt hiszem, nem lesz rossz.

Sok evangélikus ember idegenkedik a keresztől. Alaptalan ez. A Krisztus keresztye hitünk központjában áll. A kereszt az egyetemes keresztyénség jelképe is. Én szívesen látom templomaink tornyán és az oltáron a keresztet, pedig jó evangélikus és protestáns embernek érzem magam. Itt egy kis beszélgetésünket legyen szabad citálnom.

A környékbeli református testvérekkel jöttünk össze egy kis kedélyes beszélgetésre. Komoly dolgokat cseppet se száműztünk. Egy kis papi konferenciának is beillettünk volna. („Papi konferencia“ — mikor volt ilyen nálunk? Itt is, meg amint hallom, a szomszédoknál is azt mondják elnökeink, hogy „majd a háboru után“, mint ha most nem is volna rá szükségünk!) Szóba került a „kereszt.“ Az egyik református kollega kálvinista önértettel utasított vissza mindennemű keresztet. A másik — a munkája és egyháza azt mutatja, hogy a kálvinista egyháznak jobb szolgálója, mint az előbbi — nem idegenkedik a ke-

restztől. Még az által sa látná a kálvinista valóságosságot megsértve, ha a református asszonyok egyszerü kereszt nyakéket viselnének. „Ami hiszünk, hát azt ne restelljük meg is mutatni!“ — mondá. Én azt hiszem hogy ez az ember valahogy igazat szólott. Ő se idegenkedik a bibliai jelvény-jéléktől. Én sem.

Örömmel terjesztettem én az „Erős vár a mi Istenünk“ felirásu háborus gyűrűt is. Ha már háborus gyűrű kell, hát legyen evangélikus jellegű és nem szüz Máriás. Pedig hány evangélikus férfi és nő hordja ezt még mindég!

Legyen bárkinek tiszfeletre méltó ellenitétes felfogása, szívesen veszem, csak fakadjon komoly keresztyénségből és nem frázisokból, meg egyházunk ügyének ószinte szolgálatából. Az evangéliumi külső forma, támogathatja, erősítheti az evangéliumi belső lényegét! *Egy lelkész.*

Hol az osztó igazság?

Egyházalapító vagy támogató rendszerünk három laza oszlopon nyugszik. Ezek: protekció, pufraépítés, segélyelaprózás.

E hibánk folytán nem egyszer megtörténik, hogy elsőrendű és missiói főfontosságú központok a segélyezés kiosztásakor félretolatnak, csufátévén ez eljárással a nagy egyházalapító-politikus Pál tendenciáját, mely szerint mindeneke-lőtt a kereskedelmi, politikai, kulturális városok s gócpontok legyenek az evangéliumi hit gyu-pontjai s ne a félreeső falvak.

E hibánknak szenvedő áldozata Nyitra is. Facta loquunt. Ime: Érsekujvárnak van 128 hive, Galgócnek 56, Nyitrának 300 s lám (l. Gyámint. 34. számu, kerületi 1915 évi jkönyv) az első kapott évi segélyképen 1850 koronát, a második 800 koronát, s Nyitra csak 500 koronát! Pedig kétségtelen, hogy e példaképen felhozott városoknak földrajzi, kulturális viszonylatait ismerő „Páris“ az elsőbbségi aranyalmát Nyitrának itélné oda. Mert e dicső multu város s környékének van 400 hive. (E háborus világban jó 2000.) Anyásítása esetén, a hozzá önként csatlakozni szándékozó Sági filiális 400 hivével együtt, a törvény feltételezte 800 lélekszám a congrua kérvényezéséhez adva van. E fiókegyház javára szól az a ténykörülmény is, hogy három év alatt 11.000 koronás templomalapot volt képes realizálni. Befizetett évi adója 1000 kor. Tanulóinak száma 35—40.

Azért kérjük: Hol a justitia distributiva? Képes-e erre Érsekujvár, Galgóc? Nem! — Ha mégis létesítenék kebelükben egyház, az, — lát-

nivaló, — igazi mag nélkül ama Nebukadnezár látta mozaik szobor lesz agyagalappal. Biztosítok bárkit, hogyha Nyitra ev. fiókegyház a puffraépítés politikájának hódolna, — ma már amolyan kis érsekujvári templommal dicselkedhetnék, de amannak adóssága nélkül. De nem teszi, mert protekció mellőzésével, tárgyi érveinek objectiv feltüntetésével a segélyosztó hivatalos forumok igazságérzetére pályázik. S dacára e méltánylandó indokoknak (l. 1915. évi ker. jkv.) ez a Nyitra a Gusztáv Adolf egylethez folyamodható egyházak sorában a legeslegutolsó helyen kandidáltatott! Sőt horrendum dictu, — Nagypetrősfalu 70.000 koronás templommal rendelkező egyház mögé szorítottatott! Hol hát a justitia distributiva?

Nem rosszhiszeműséggel, hanem az osztó igazság nevében adtam elő ez összehasonlító protestatiót, nehogy újból elűtessünk a segélytől ama dodonikus kifogással: „Néma gyermeknek anyja se érti szavát.“ Egyébként jelszavam: „Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.“

Assakürt (Nyitra m.)

Zathureczky László
ev. telkész.

IRODALOM.

Verlag des Hofbuchhändlers Friedrich Bahn Schwerin in Mecklburg könyvkiadó cégnél következő könyvek jelentek meg:

1. *Vaterländische evangelische Kriegsvorträge*. 1. kötet 4. kiadás, 1.50 márka.

A kocsmából vig tánemulatság zaja hangzik. A kocsmával szemben áll egy épület, nagy kivilágított ablakokkal. Ez az épület kórház, tele sebesültekkel, kik kénytelenek a kocsmából feltörő táncvigalmat hallgatni, míg sebeik fájnak a lelkük szomorkodik és esend után vágyódnak. Nem is gondoljuk, hogyan fáj nekik az itthonmaradottak ezen léha könnyelműsége és táncvigalma, mikor ők és számos ezren a halál torkába néznek. A hareolók és sebesültek mást várnak az otthonmaradottaktól.

Egészen más benyomást tesz rájuk, ha az itthonmaradtak egy vallásos estély keretén belül összegyűlekeznek, hogy arról elmélkedjenek, ami most milliók szívét mozgatja, a háborúról.

Jelen könyv oly előadásokat foglal magában, melyek neves szerzők és szónokok alkotásai s arra jók, hogy a komoly, gondolkozni szerető közönséget építsék, erősítgessék. A tartalom is elárulja, mily fontos témákról esik szó: 1. Háboru és keresztényiség. 2. Isten akarata a há-

boruban, 3. A háboru mint népnevelő. 4. Az ima a háboruban. 5. A háboru és a felebaráti szeretet. 6. A kicsiny és a nagy. 8. A német alázatosság. 8. Az igazi egység. 9. A császár szenvedése. 10. Négy frontos háboru otthon. 11. Orosz rémuralom Keletporoszországban. 12. Avatási hálaadó istentisztelet a haremezőn.

2. *Das Vaterunser im Kriege*. Kriegsbetstunden von Gerhard Tolzien, 80 Pf.

Bizonyára hálásan veszi mindenki e lelkiismeretes, világos, szívetmozgató elmélkedéseket a miatyánkról. Tanubizonyoságot tesznek ezen elmélkedések arról, hogy az evangéliom még nem valami elavult dolog, hanem a ma embere számára is van mondani valója.

3. *Krieg und Kreuz*. von D. Gerhard Hilbert 50 Pf.

E könyvecskében a rostocki tanár két előadást adott ki, az egyik: „Der Krieg im Lichte des Kreuzes“ és a másik: „Das Kreuz im Lichte des Krieges.“ Mesteri kézzel világítja meg a következő két problémát: 1. Ennek a borzasztó háborunak világtörténet erkölcsi problémáját, mikor is az ember meghasonlani akar Istennel és emberrel. 2. Jézus Krisztus helyettes megváltói halálának üdvörténet problémáját, mely az evangélium centruma. Kimutatja, hogy a szeretet Isten megengedi bár a háborút és hogy épen a háború tanít minket annak megértésére: Krisztus meghalt miérettünk és az emberiségért. Ennél jobbat, népiesebbet e két problémáról nem irtak s aki olvassa bizonyára nagy haszonnal fogja forgatni.

4. *Der Weltkrieg und die deutsche evangelische Mission* von Wilhelm Studemund. 30. Pf.

A füzet népies alakban tartva igen alkalmas arra, hogy az olvasót tisztába hozza azzal, milyen befolyással van a jelenlegi világháboru a misszióra. Szól ezekről: 1. A német ev. misszió a háboru előtt. 2. Anglia és a német ev. misszió. 3. A mostani missziói élet itthon és künn. 4. Feladataink a háboru alatt és után.

5. *Kriegspredigten* von Gerhard Tolzien 1.50 márka.

Vannak beszédek, melyek a csendes tó vizéhez hasonlítanak. A háborus beszédeknek azonban olyanoknak kell lenniök, mint a mindent magával ragadó viharnek. Ilyenek Tolzien Schwerini lelkész beszédjei. Gránátokhoz hasonló néhez, sulyos gondolatok röpködnek s biztosítják a győzelmet. Néha olyanok, mintha az alvót ébresztgetni akarnák, aztán megint mintha fegyverre szólítanak, mert közel az ellenség, s végül pedig a győzelmi énekhez hasonlít s mint egy ima száll az ég felé.

Ami oly becses e beszédekben ez az, hogy a pillanat szülte őket, de nem a pillanat számára készültek. Amit pl. az aratási hálaadó beszédekben mond, azt magával viheti az ember a téli és tavaszi hónapokba. Hogy milyen hasonló vonások vannak a zsidó nép története és a mi népünk története közt, azt, szépen fejtegeti a Lukács 15, 41 alapján tartott beszédben.

Tolzien ismert nevű predikátor. Mivel beszédei nem egy bizonyos gyülekezetet tartanak szem előtt s bizonyos hadi eseményt, éppen azért más gyülekezetek s lelkészek is mindenkör élvezettel fogják olvasni. Feltűnő olesó az ára annak a 12 szép beszédnek.

6. *Kriegsandachten* von D. Gerhard Hilbert füzetekben, mindegyik füzet ára 10 Pf. Eddig 8 füzet jelent meg aktualis témákról.

7. *Kinderseelenkunde*. Eine Einführung in ihr Studium und Nachweis ihrer Bedeutung als Grundlage des Confirmandenunterrichts von Dietrich Dorwerk, 3–5 kiadás, füzve 2.40, kötve három márka.

Vorwerk régóta ismeretes különféle művei nyomán. Ugyszólván minden egyes műve irodalmi esemény. Bátran nevezhetjük irodalmi eseménynek jelen könyvet is. A teologusok és pedagógusok körében általános feltűnést keltett e mű s hogy milyen érdekes, mutatja az is, hogy rövid idő alatt az első kiadás elfogyott s most a 3–5 kiadás jelent meg. E könyv a gyermekpsychológiába való bevezetés. Aki mint tanító, nevelő, vagy gyermekbarát kezébe veszi e könyvet, nagyon sokat fog belőle tanulni.

Különösen a teologus számára bir nagy fontossággal. Ugylátszik hogy ez a könyv az eddigi egyházi nevelést új alapokra fogja fektetni. Rövidség, határozott, világos fogalmazás jellemzik.

Erziehung zum tätigen Christentum Dietrich Vorwerk füzve 3 m. kötve 4 m.

Nevelés a tevékeny kereszténységre, ezt a címet adta Vorwerk ezen művének, Új csapáson halad itt is, mint fent említett művében, de azért a régi evangéliomból semmit sem enged. Nemcsak az ifjuság nevelésére, hanem a nép nevelésére is ad vezéreszméket. Éppen jókor jön e könyv. A háboru, ez a nagy népnevelő, megmutatta, hogy csak az a kegyesség ér valamit, mely tettekben gazdag. A mai idő azt kívánja, hogy a bűn és a nyomor ellen küzdenünk kell. A könyv átvezet a száraz elméletről az életbe. Wichern, Pestalozzi, Fellenberg és Fröbel szelleme szól hozzánk e könyvből. Minden neveléssel foglalkozó egyén elragadtatással fogja belőle meríteni a szebbnél szebb kincseket.

Homokos.

Wallrabenstein.

T Á R C A

VIRÁGVASÁRNAP.

Jerusálem határinál
Virítanak a pálmafák.
A mezők minden kis virágát
Mosolygó öröm hatja át.
Az olajfák levelein
A tavasz ezüst csókja reng,
Az ég szeliden mosolyog
— S min elérhetetlen fehér álmok
Rajta sok fehér felhő leng.

És ül a Mester szomorúan,
Körötte a kicsiny csapat:
A pálmafák hűs árnyékában
Pihenik fáradalmukat.
Majd tovább mennek a város felé,
Hol várja őket már a nép;
Mindenikük oly hallgatag,
— Mint az elrejtett sötét bánat
Olyan szomorú ez a kép.

Szól János most, a szelidlelkű:
Az éjjel jāj. rossz álmot láttam,
Hialvány, tövises rózsafák közt
Kedves Mester! — Tereád vártam.
Mikor megjelentél előttem,
Homlokod ezer sebtől vérzett,
Pedig fejedem koszoru volt
És én mégis, oly nagyon félek,
Mester! — ki tudja, mi ér Téged?

Óh jőjj innen. forduljunk vissza,
Odahaza most szebb a világ.
A Genezáreth partjainál
Sokkal szebbek a pálmafák.
— A Mester nem szól, csak egyet int
S a kis csapat tovább halad.
Amerre mennek minden virág sir,
Még a bársonyos mezőkre is
Szomorú könnyharmat szakad.

Belül a város kapuinál
Az utakra zöld ágat hánynak,
Hosszannát kiáltoz a nép,
Dicsőség a Dávid fiának!
— A Mester bölint szomorúan,
Szél rázza a leveleket . . .
A feüámdás sejtését sűgja,
— Jézus nem szól, csak félre fordul
S szeméből egy-egy könny pereg . . .

Csernátfalú,

Biró László.

Nyílt kérelem

az evang. lelkészi kar tagjaihoz.

Kedves Testvérek!

Felbuzdulva a református sajtóiroda által elért sikertől, melyet a protestáns irányu jelvények szervezett árusítása által elért, a midőn egyházi célokra közel 7000 koronát juttatott a jelvények eladási árából, több lelkésztársam kérelmére bátorodom én és ez ügyet evang. egyházunk körén belül szervezni, illetve a lelkésztestvéreket felkérni, hogy közös erővel, egyetértéssel létesítsünk mi is valamit.

Az Evang. Órálóban már a második cikk jelent meg, a mely ezen jelvények szükségességét bizonyítja, erre tehát nem terjeszkedem ki, azt azonban megemlítem, hogy az „Erős vár a mi Istenünk” feliratu gyűrűkből egyes testvérek buzgóságából már több mint 9000 darab el kelt; ha ezen eladott gyűrűk után az engedményezett 75 filléreket egy célra fordítottuk volna, már majd 7000 koronát tudtunk volna összegyűjteni.

Mi is kifiztünk magunknak egy nagy célt, a mikor a Lelkészek Házát, a Lutheráneumot hoztuk napirendre. Talán soha sem lesz olyan alkalom, hogy ennek legalább az alapját megvegyük, mint most van, a mikor pénz is van bőven népünknel s a jelvények hordozása megvalósággal divat. Nem akarok senkit sem nagy szólammal lelkesíteni, mert erre nincs szükség, csak arra akarom kérni az összes lelkésztestvéreket, fogjunk össze és ne szalasszuk el ezt a kedvező alkalmat. A háboru, a reformáció jubileuma, a most folyó confirmáció elég alkalom arra, hogy hűveinknek, az ifjuságnak emlékjelvények vásárlását, viselését ajánljunk.

Ilyen jelvények már különféle van. A három nyelvű „Erős vár a mi Istenünk” feliratu ezüst gyűrűn kívül,

van Luther Márton pecsétjével ellátott ezüst gyűrű, eladási ára 3 kor. (férfiaknak és fiuknak alkalmas.)

Leányok részére Luther pecsétje mint nyakék, eladási ára 3 K 50 f. (ez mellüi alakban is kapható.)

Ugyancsak leányok számára Krisztus fejének ezüstből, eladási ára 2 kor. 50 fill.

Az árak most az ezüst árának emelkedése folytán már magasabbak, mint ősszel voltak.

Mind ezen tárgyak árából darabonként egy korona a Lelkészek Házára lesz fordítva. Ha tehát igaz egytéríttel s lelkes buzgalommal hozzá fogunk, igen könnyen vethetjük meg alapját.

Az eljárás az, hogy minden lelkésztestvér mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül a csatolt levél lapon legyen szives a rendelést megtenni, mert a gyártás csak a megrendelések beérkezése után fog történni. Az áru küldésével, a mi postakönyv mellett lesz feladva, mindenki postafakarékat befizetési lapot kap, a melyen az egész eladási árat kell beküldeni. Az összes megrendelést, szétküldést ellenőrzöm s három lelkészből álló bizottság fogja az elszámolást felülvizsgálni s a Lelkészek Házára szóló összeget átvenni s a lelkész egyesületi pénztárosnak beküldeni, a ki azt külön számlán fogja kezelni.

Nagyon kérem a lelkésztestvéreket, hallgassák meg kérő szavamat, s rendeljenek minél többet ezen emlék jelvényekből. Bár minden ev. ifjunak és leánynak kezén lenne, vagy a nyakán ékeskedne a Luther rózsája, erről is ráismernék egymásra, s ez is erősítené az összetartozást, a mint erősíti a Szűz Mária és Szent Antal képe azt a katolikus táborban. Legyen nyugodt bárki is, nem leszünk azért mi, evangélikusok képimádók!

Rákoskeresztur 1916 április 12-én
testvéri üdvözléssel

Noszkó István
az Ev. Óráló szerkesztője.

BELÉLET.

Lelkésziiktatás. Az *izsákfalvi* ev. egyházközségnek új lelkészét *Hönsch Edét* április hó 2-án iktatta be hivatalába a szepesi városi egyházmegye főesperese a helybeli és a szomszéd egyházközségek hűveinek nagyszámu részvétele mellett.

Hagyomány. *Junkuncz Sándor*, a kinek elhunytáról már megemlékeztünk, 33 évig volt a *nagyszokolói* gyülekezet lelkésze, 200 koronát hagyományozott volt gyülekezetének, száz koronát

pedig a községbeli szegények között való kiosztásra. A március 28-án történt temetése alkalmából *Fábry László* lelkésztestvér méltatta volt elődjének érdemeit.

Felügyelő választás és beiktatás. A *bajai* ág. h. evang. egyház február 20-án egyhangu lelkesedéssel megválasztott új felügyelőjét, Dr. *Makray Lászlót*, márc. hó 19-én iktatta ünnepélyesen hivatalába Imrek Sámuel lelkész.

Lelkészegyesületünk tagjai lassan bár, de folyton szaporodnak. Választmányi ülésünk óta belépett a mai napig 10 rendes és egy alapító tag, ez utóbbi: *Algóvár Andor* okl. theol. tanár, fővárosi vallás tanár személyében,

Pályázók. A *sajórédei* lelkészi állomásra, mely *Konczek János* nyugalomba vonulásával üresedett meg, — ki már azóta el is hunyt, — 5 jelentkező adta be pályázati kérvényét. A választás mielőbb megtörténik.

Harangok átvétele. A vallás és közokt. miniszter ápr. 3-án kelt 4897. eln. számú leiratában közölte a püspökökkel, hogy a harangok átvétele már a husvéti ünnepek után fog fogantatni. a püspökök körlevélileg tudatták a miniszter intézkedését az egyházközségekkel, felkérvén azokat, hogy átadás és átvételről jegyzőkönyveket vegyenek fel s azokat őrizzék meg s a katonai kiküldötteket szívélyesen fogadják.

Az akadémia jutalma. A Magyar Tudományos Akadémia *Berzeviczy Albert* titkos tiszteletos elnöklésével összes ülést tartott a melyen a *Vodianer-jutalmat Uhrin Károly* evang. eln. iskola-igazgatónak (Békéscsaba) ítélte oda.

Az iszlám vallás törvénye. A hivatalos lap közli az iszlám vallás elismeréséről szóló törvényeiket. A törvény, mint 1916. évi XII. törvényeikk március 30-ikán hirdettetett ki az Országos Törvénytárban.

Művész estély. „A fasori ev. nőegylet” pénteken este hadi jótékonycélu, intim művészestélyt rendezett az ev. főgymnasium dísztermében. Fligl József zongoraművész Toronyi Gyula az Operaház tagja, Németh Ferenc hegedűművész, Kelemen Mária, a Nemzeti Színház tagja, P. Bazilidesz Mária az Opera tagja, Babicz Vilma operaénekesnő szerepeltek a minden tekintetben sikerült estélyen, mely szép anyagi sikerrel is járt.

Helyszüke miatt több beküldött beléleti tudósítás a jelen számból kimaradt, a beküldők szives elnézését kéri a Szerkesztő.

Pályázatok és hirdetések.

Pályázat.

A *tátraaljai* (Szepes m.) egyházmegyébe kebelezett *rókusi* németnyelvű evang. egyházközség lelkészi állomására pályázat hirdettetik.

Elletmények: 18 00 azaz egyezernyolcszáz k. előleges havl részletekben; szántó és rét haszonélvezete 176 kor.; legeltetési jog 36 kor.; 10 bécsi öl puha tüzi fa házhoz hordva 300 kor. értékben; a szokásos stólailleték. Szabad lakás a paplakon 3 szoba, konyha, éléskamara, magtár, pince, esür, egy gyümölcsös és zöldséges kert, cselédlak. Drágasági pótlék címén a még alapja lesz, 200 korona. [A kellőleg felszerelt pályázatok f. é. május 31-ig amlirt főespereshez nyújtandók be.

Szepesszombat és Szepesótfalu 1916 apr. 11.

Dr. *Lersch Kornél*
egyházmegyei felügyelő.

Kallath Károly
főesperes.

Háborus egyházi irodalom

Háboru és vallás!

(Felolvasásgyűjtemény.)

Szerkesztette: *Kapi Béla* ev. lelkész.

Ára 4 korona.

Paulik János: Emlék a vih. id.	—40
— Fénysugarak a sötétben	—50
Raffay Sándor: Világháboru és isten igéje	1.—
Vidovszky Kálmán: Csendes hangok a világhab. zajában II.	1.50
Fülöp József: Templomi beszédek elő és utó imáds. A világháboru. Nagypéntek és Husvét ünnepeire	1.50

Hapható:

Kócai Lajos

könyvkereskedése

Budapest, Kamermagoc-Károly-u. 1.

Legelőszerebb az összeget postautalványon vagy levélhez mellékelve bélyegeken beküldeni. Portóra 20 fillert kérek.

NAGYPÉNTEKI PASSIO

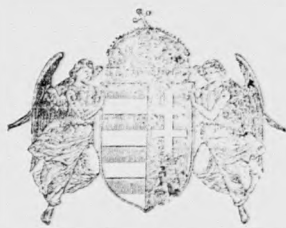
Fordította és összeállította

TÖRTELI LAJOS

ev. lelkész.

Ára 20 fillér, legalább 50 példány vételénél 20 fillér.

Rendelések **Schoitz Testvérek** könyvkereskedésébe Budapest, IX. Ferenc körut 19—21 intézendők.

NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntőde és
vasharanglábggyár
Temesvár, Gyár-
város.

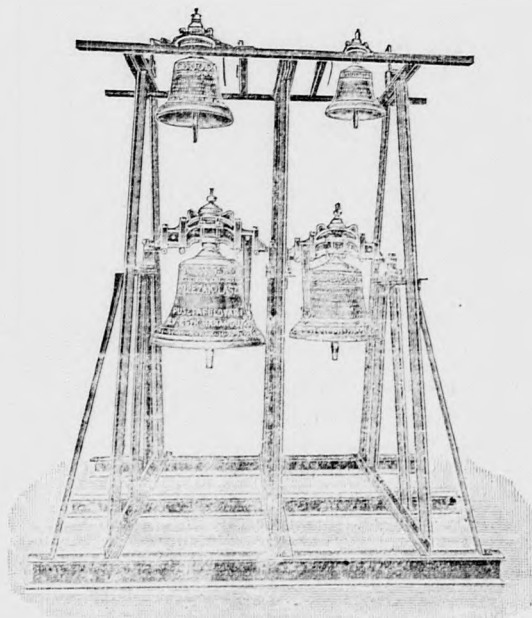
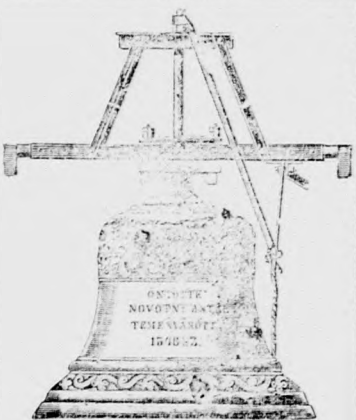
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áflyukasz-
foff harangjait,

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alatti nyílásokkal vannak ellátva ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorúak. Ily szerkezetű 327

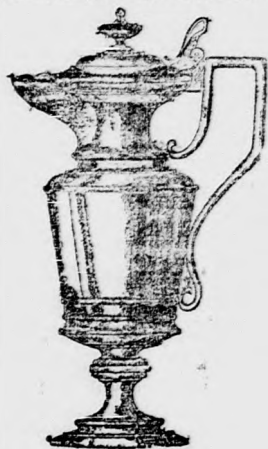
kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségtetések és képes ársapok díjmentesen szolgáltatnak. — Az 1896. orsz. kiállításon milletiumi nagy éremmel kitüntette.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77

Pontos és legjobb órák 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, urvacsora-kelyhek, keresztelő kannák, oltári gyertyatartók, borkanecók. — Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, chinaezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN,

műcrás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Boros-nyomda Rákosligeten Budapest mellett.